

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.
A lap szellemi részét illető küldemények a szerkesztőnek anyagiak a laptulajdonosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr., többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyitór sor 25 kr.
Bélyegdíj minder hirdetésnél 30 kr.
A hirdetések Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomtatásban és a szerkesztőnél fogadtatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Törvényhatósági bizottsági tagválasztások.

Zombor, 1892. nov. 10-én.

Közel állunk ahoz, hogy ugy a megyei, mint a városi törvényhatóságokban új bizottsági tagválasztások lesznek. Ez alkalmat nem akarjuk elmulasztani, hogy a választásokra vonatkozólag egynéhány tárgyilagos és semmiféle oldalról sem kifogásolható megjegyzést tegyünk. Igen fontos kérdés ez minden törvényhatóságra nézve, mert nem kevesebbről van szó, mint arról, hogy minő elemek kerülnek a helyi kormányzat legfőbb szervébe. Már pedig ugy a köztérben való működése, életrevalósága, tevékenysége egy helyi kormányzatnak attól függ, kik a polgárság megbízottai s hogyan fogják fel kötelességeiket, melyekkel a közönségnek tartoznak.

Komolyan s a helyi önkormányzat iránt érdeklődő s érzékkel bíró polgár nem tartja kívánatosnak, hogy különösen a bizottság választott elemei, akik a polgárság autonóm jogait eminenter képviselik, — active ne vegyenek részt a törvényhatóság ügyeinek intézésében, azaz hogy kötelességük csak abból álljon, szó nélkül elfogadni a proponált javaslatokat. Sőt ellenkezőleg nincs kívánatosabb, mint az, hogy amily irányban egy törvényhatóság intézkedik, az megfeleljen a köztudatnak és közakaratainak, — tehát nincs kívánatosabb, minthogy a közakarati organumai, a választott bizottsági tagok, teljes kötelességérzettel gyakorolják megbízatásukat ugy az ellenőrzésben, mint az intézkedésben való tényleges közreműködésben.

Első és fődolog tehát, hogy olyan bizottsági tagjai legyenek egy törvényhatósági bizottságnak, a kik a közügy érdekében tudnak is és akarnak is tenni s kötelességüknek tartják a helyi kormányzatban ténylegesen aktív szerepet játszani.

Enélkül nincs meg a törvényhatóságban az a tartalom, a mit a törvény az autonóm jogok gyakorlása szempontjából kontemplál.

Szükséges továbbá, hogy azok, a kiket a polgárság bizalmával e fontos állásokra emel, kellő képzettséggel és megfelelő szakértelemmel, — kiki a saját elfoglalt állását és foglalkozását illetőleg — bírjanak. Csak ez esetben lesz a polgárság sokoldalú igényeinek keresztülvitele jó kezekben.

Szükséges azután, hogy a bizottság tagjai

a törvényhatóság állapotát jól ismerő, kívánságai iránt érzékkel bíró férfiakból legyen összeállítva, a kik tehát tudatában vannak milyen irányban kell a megbízók akaratának, kellő formában és a siker reményével kifejezést adni.

Csak ha ilyen férfiakból áll egy törvényhatósági bizottság, lesz abban élet, lesz abban mozgékonyosság, a szükségek felismerésének helyes tudata és megbíráhatása, lesz abban igazi aktív erő.

Ilyen törvényhatósági bizottságot kívánunk mi ugy Bács-Bodrogh vármegyének, mint Zombor sz. kir. városnak, annál is inkább, mert teljes meggyőződésünk szerint ugy egyikben, mint másikban megtalálhatók azon tényezők, melyek a fentvázolt cél elérésére szükségesek.

Ezt és nem mást kell a polgárságnak szem előtt tartani, mikor a reánézve életkérdést képező helyi érdekek istápolásának letéteményesére adja szavazatát.

Sokkal ismertebbek ezen igazságok, semhogy azoknak hosszas fejtegetését megynék és városunk értelmes polgáraival szemben szükségesnek tartanók s ha mégis felemlítjük, mind ezeket tesszük azért, mert emlékeztetbe kívánjuk idézni a polgárságnak ismételtent azt, mennyire érdekében fekszik, hogy szavazata beadásánál legjobb meggyőződése vezérelje s hogy ettől magát semmiféle mellék körülményektől sem hagyja eltántorítani. — Tesszük azért, mert tudomásunkra jutott, hogy a megyei és helybeli ellenzék a bizottsági tagválasztásokat politikai *kortés jelszavak* alatt akarja folytatni.

Ennél pedig nincs veszedelmesebb dolog épen a polgárság legközvetlenebb érdekeinél fogva.

Ne azt kérdezzük tehát polgárok, hogy a bizottsági tagjelöltek mi a politikai párt állása, ellenzéki-e vagy kormánypárti-e, mert itt csakis arról van szó, ki képes s többet használni a megyei vagy a városi közügynek, legyen az akár ellenzéki vagy kormánypárti.

Ne csináljunk politikai pártarcot ott, a hol annak semmi helye, ott, a hol nem az a kérdés, mi választ el egymástól, hanem az, hogy mi fűz össze. Az összetűző kapocs pedig az: hogy a helyi közérdek a lehető legjobb, legbuzgóbb képviselőkre találjon. Nem politikáról van itt szó, hanem arról, hogy miként gondoskodhatunk a legjobban saját ügyeinkről, ez pedig mindnyájunknak egyformán fontos ügye.

Nem hihetjük, hogy a megyei és városi

ellenzék, melynek agitacionális jogosultságát politikai kérdésekben a legszélesebb mérvben elismerjük, működését a bizottsági tagválasztásoknál is a politikai differenciák terére szándékoznék átvinni s reméljük, hogy azon a versenytéren fogunk egymással találkozni, a hol kiki eltekintve politikai pártállásától a megye és a város közérdekét tartja kizárólag szem előtt.

1893. évi költségvetés. A képviselőház pénzügyi bizottsága a napokban tárgyalta azt a jelentést, melyet Hegedűs Sándor előadó fog a képviselőház elé terjeszteni. A jelentés kiemeli, hogy a pénzügyminiszter a jövő évi költségvetés előirányzatában az összes kiadásokat 485,265.598 frtra, a bevételeket pedig 485,279.643 frtra és így a mérlegfőössleget 14.047 frtra teszi. A bizottság javaslata szerint azonban a mérleg következőleg alakul: összes kiadás 485,266.933 forint, összes bevétel 485,279.643 forint, főössleg 12.710 forint. Tehát a mérleg oly kis összeget hagy fenn, hogy azt a legkisebb változás kiadásokban vagy bevételekben elenyészeltetheti és hiánynya változathatja át. És kedvezőnek nem is ez okból lehet állítani pénzügyeinket, hanem azon az alapon, hogy van a bevételek közt több jövedelemforrás (fogyasztási adó stb.), melynek az előirányzatnál is kedvezőbb eredménye várható és ez a körülmény szilárdabbá teszi azt a mérleget, mely ily kis felesleget mutat fel. — A valutarendezés nagy műveletének kezdetét e költségvetés tünteti fel, mert ennek szükségletéből nagy része van az előirányzatba felvéve. De minthogy a fedezetet az állampénztári készletek és az államadóságok konverziója után elérhető megtakarítás kell, hogy nyújtsák, a bizottság megnyugvással vette tudomásul a pénzügyminiszter ama nyilatkozatát, hogy a művelet rendes keresztülvitelének és fedezete biztosításának az említett módon való zavartalan eszközölésének semmi sem állja útját. A felvétel, a törvénybe iktatott reláció alapján, 119 százalékkal szerepel a költségvetésben, mely a bevételeknek 3 százalékkal és a kiadásoknak 1 százalékkal az előző költségvetéssel szemben való emelését jelenti.

Új pénzek, új szivarok. Magyarországi szivarzó és pénzköltő férfiak legközelebb örvendetes meglepetésben fognak részesülni. A legnagyobb illúziókat költik fel az emberben azok a szivarok, amelyeknek a neve: regálitás és porto-kuba, de az ár ezuttal lényegesen eltér a magas címektől, mert csak 5 krajcárba fog kerülni akarmelyik. Az új szivarokat, a melyeket legközelebb bocsátanak forgalomba, a képviselőház pénzügyi bizottságának legutóbbi ülésén mutatta be Láng államtitkár és a bizottság tagjai, az államtitkár szivességéből, ezuttal „potyán” élvezték a dohánygyár legújabb termékeit. Ellenben a 20 aranykoronás osztrák és a 10 aranykoronás magyar pénzeket, amelyeket szintén bemutatott az államtitkár, már nem „élveztek” az új szivarok hatása alatt vidám hangulatban lévő képviselők, mert azokat a pénzügyminiszterium irodáigazgatója gondosan bocsomagolva vitte vissza a pénzügyminiszteriumba.

A „BÁCSKA” tárcája.

Az utolsó kérdés.

Egy dall csupán! egy édes éneket;
Daltól te arról, a mi szép, a mi jó,
Hadd halljam újra megcsodálni
A dallt, a dallt mely olyan biztató.
És zengjen ajkad vigan, mosolyogva,
Hadd lelkesüljek im' utolsókor még;
Egy dall csupán, egy édes éneket —
És aztán, aztán áldjon meg az ég! . . .

Most szól a dal! mi halk, mi édes az!
Mint esthomályban távol fűlme —
... Oh, hogy e dal, e kedves hang nekem
Oly kinnal tölti szívemet tele! . . .

Virter Ferenc.

SZENT MÁRTON NAPJA.

November 11.

A harcias toursi püspök ünnepe ugyancsak borongós esuf napra esik. Nekünk kivált — gajdobrai sváboknak — nem helyesen választódott meg a becses nevenapja; de azért lies-pocsával, stlyedő küdével is elég örömet szerez vala nekünk, mert mi, a mai napon szent bucsút élvezünk. S bár az idén elnémit és falak közé kényszerit bennünket a kolera esuf ördög, mégis csapra verjük a „trepleceeres” átalagot és megijeljük az új lőret, tudván jól a deák mondásból, hogy . . . post Martinum novum vinum bonum! (No ugyan! Kivált az idén.) E mellett föltálatunk a vendégnek mindent, ami szem, szájuak ingere . . . a sáfrányos rizskása levestől, a forró zsirral desinfiált Márton ludjáig. Még a pőfékelés is edesebb e szent napon, lévén Márton bányánk a dohányzóknak — védszentje, ha . . . igaz! Hát még a diákság sokat emlegetett híres „marci”-ja milyen mézes falat lehet ma a süteménykedvelőknek! Ez a

kollégiumbeliek marcija ugyan nem a Márton püspöktől, hanem Márkustól nyeri nevét, a honnan marcipán (Marci panis — Márkus kenyere) finom cukorsüteményt jelent. Legjelentősebb a mai napon mégis a Márton ludja, mely a középkorban még nagyon divott; ma már azonban csak a kolostorokkal bíró vidékeken ünneplik, tarajos mellehusát vagy hájas sódarait élvezvén. A zsidók is szívesen nyujtják még ma is bódolatuk jeléül a kövér Márton ludakat uralkodónk asztalára. A Márton ludja különben eredetileg nem volt egyet, mint a papságnak és kolostoroknak járó baromfítized, mely őket azon időben a föld népétől megillelte. Ma már a tollas kétlábúak — diversae generis et speciei — sőt gyakran a tollatlan négylábúak is a kálomista jó gyomru papok konvenciói! De nálunk ma templom napja lévén, illő lesz röviden megemlékezni a szt. püspök életéről. Szt. Márton püspök 315 körül született Sabariában (a mostani Szombathely). Atyja badfőnök lévén, maga is 15 éves korában a császári lovasság közé lépett. Ezen időbe esik azon ismeretes történet, hogy köpenyét kardjával kettészelvén, felét egy szegénynek adta át. (Szt. Márton ábrázolása.) Később (35 éves korában) Galliában az első kolostort alapítá. 60 éves korában toursi püspök lett — mely magas kintintésre pedig nem igen vágyott — s mint ilyen sokat tett a pogányság és a babona kiirtására. Meghalt körülbelül 400 ban, 85 éves korában. Az egyház emlékét november 11-én üli, épp a mai napon. Már őseink is előkelő tiszteletben tartották szt. Mártont. Így szt. István király Márton képével ékeskedő lobogók alatt vezeté hadait Kupa ellen. Atyja Géza pedig a pannonhegyi benécs kolostort és templomot építette szt. Márton tiszteletére, mely így a legrégebb házáinkban. — Sok templom szt. Mártonban tiszteli szentjét, sok helység és öt pápa viseli nevét. Közülök V. Márton pápáról föl van jegyezve, hogy egy fényes diszmeneten Zsigmond királyunk lovát maga vezette. Az ilyen hyperlojalitásnak aztán fölötte nehéz nevet adni, vagy talán nagyon is könnyűt!

Parásztai.

AZ ŐRÜLT.

Irta: Guy de Maupassant.

Cormeili birtokomon laktam, mikor a poroszok az országba törtek. Szomszédom egy asszony volt, ki a sors csapásaitól sújtva, megőrült. Régen, még huszonöt éves korában nagy csapás érte, egy hónap alatt elvesztette atyját, férjét és újszülött egyetlen gyermekét.

Mikor egyszer a balál valamely házba beteszi a lábát, rendszeren visszatér oda máskor is, mintha már tudná, merre van az ajtó.

A szegény fiatal asszony bánatában ágyba dőlt és hat hétig félrebeszélte. Ez iszonyu válság után végtelen lahkadság vett rajta erőt; nem mozdult, alig evett valamit, csak a szemét nyitotta ki néha-néha. Valahányszor fölkelésre akarták bírni, ugy kiabált és sikoltozott, mintha gyilkolni akarnák. Hagyták hát az ágyban s nem is vették ki, csak mikor tisztát adtak rá s megigazitották a fejealját.

Egy öreg szolgáló volt mellette. Néha egy kis vizet s egy-cgy darabka hideg sültet adott neki. Mi mehetett végbe e földult kebelben? Nem tudja senki, mert az asszony nem szólt sohasem. Vajjon a halottakra gondolt? Vagy csak szomoruan álmódott, határozott emlékezés nélkül? Vagy megsemmisült gondolata mozdulatlan veszteglett, mint a holt víz?

Igy fektült már tizenöt éve, tehetetlenül magával. Elkövetkezett a háboru és december elején a poroszok Cormeilba is betörték.

Ugy emlékszem mindenre, mintha tegnap történt volna. Csikorgó hideg volt, csonttá fagyott minden. Magam sem bírtam mozdulni, kétségnyem a székhöz bilincsel. Csakis az ablakomon keresztül láttam a jövevényeket és hallottam nehéz egyforma léptik kopogását. Mind egyformák voltak, mint afféle fakatonak. A tiszték a katonákat a falu lakóihoz szállásolták be.

Rám tizenhatet róttak. Szomszédomnak, az őrtül asszonyunk tizenkét katona jutott s egy vén százados, aki embereivel is kegyetlen, goromba volt.

Az első napokban nem történt semmi különös. A tisztnek azt mondták, hogy a háziasszony beteg; és a német nem is törődött vele. De később már boszontan

A kormány lemondása.

Zombor, 1892. nov. 10.

Szapáry Gyula gróf a képviselőház tegnapi ülésén hivatalosan is bejelentette, hogy a kabinet lemondott s hogy a lemondást öfelsége el is fogadta; e szerint Magyarország még ma miniszterium nélkül van.

Hogy ki lesz Szapáry utódja, arról ez idő szerint még biztosat nem lehet mondani; a budapesti lapokban említett személyek nevei eddigelé csak találgatás számba jönnek.

Szapáry Gyula gróf lemondása a legkorrektebb s legtisztelendőbb formában történt s következményeiben óriási horderővel bír.

Ezen fontosság kettős irányban jelentkezik: Szapáry lemondásával, a saját pozíciójának feláldozásával megpecsételte a liberalizmus diadalát. A lemondás valószínűleg forduló pontot jelent bizonyos irányban Magyarország politikájában s hogy ezen forduló pont elérkezett a kitört válság által a Szapáry kabinet megérlelte, az eltagadhatlan érdemű rovárdó fel. Szapáry Gyula gróf a kabinet álláspontjának kifejtésével az ország nagy többségének politikai meggyőződését vitte a felség színe elé; a kabinet szolidárisan a liberális reformok álláspontjára helyezkedett.

A felség a kabinet lemondását tudomásul vette s folynak az értekezések közéletünk legkiválóbb férfiival az új kabinet megalakítását illetőleg.

A másik fontos következménye Szapáry lemondásának az, hogy a szabadelvű párt a válság kitörésével s különösen az ezt előidéző oknál fogva, — ereje öntudatára ébredt és — ami ennél még örvedetesebb — a teljes tevékenység terére lépett.

A jelenlegi viszonyok között más kabinet, mint a szabadelvű párt kebeléből alakult, alig képzelhető; a szabadelvű párt pedig — legalább túlnyomó többsége — valószínűleg csak oly kormányt lesz hajlandó támogatni, mely egyházpolitikai kérdésekben nyíltan s programszerűleg a legteljesebb liberalizmus álláspontján fog állani.

Egy ezzel ellentétes elvi alapokon álló kormány bírhatja a korona bizalmát, de a jelenlegi képviselőházét nem. Esetleges új választások esetén pedig a vallásügyi politikában — különösen ami ennek a magánjogi kodifikációkkal egybehangzó részét illeti, — a tiszta szabadelvű álláspontot követők száma még nagyobb lesz.

Mindenek felett pedig, miután a jelenlegi kormány bukását az ezen kérdésekben a korona és a miniszterium között való differenciák okozták, a jövő kabinetnek tiszta és szabatosan körülírt programmal kell bírni.

Ebben rejlik a válság fontosságának kulcsa. A szabadelvű pártra igen nagy feladat vár, sokkal nagyobb az eddiginél: dominálnia kell úgy felfelé és lefelé a helyzetet, érvényre kell juttatnia akaratát a leendő kabinet politikai programjában.

Ami most folyt, ez nem parlamentarizmus, ez terrorizmus. A kisebbség terrorizmusa a többség felett. És ennek nem a kisebbség az oka. Az az oka, a ki hatalmasabb, erősebb volta dacára, terrorizáltatni engedti magát. Az az oka, hogy mikor a kisebbség kormánybuktatásról beszél, nem borul lángba a többség arca s attól a hen-

cegő, attól az elbizakodott kisebbségtől nem kérde meg: Ki akar itt kormányt buktatni rajtam kívül? A többségen kívül kinek van ahoz joga? Ha az uralkodó és a többség meg van elégedve kormányával: a kisebbség sem nem dönthet, sem nem határozhat. Az a kormány addig fog ott maradni, amíg akarjuk.

Ez volna az igazi parlamentarizmus. De nem így van. Az itt az ur, a ki jobban tud hadonázni, handabandázni, kiabálni. A többségnek óriási bűne, hogy menni engedte Tiszát. Azt hitte, hogy ezeknek a skandalumoknak nem a többség lanyhasága, hanem Tisza személye az oka s a helyett, hogy mint egy ember állt volna Tisza mellett és megmutatta volna, hogy a többség akaratának kell teljesülnie minden körülmények közt, a helyett Tiszát az ellenzék tátott szájába dobta áldozatul, azt hitte, megengeszteli vele. Igen is, a míg el nem emésztette a falatot. De csak, hogy egyszer megízlelte. Ha egyszer a tigris ember vért kóstolt, azt se lehet kielégíteni többé.

Itt, holmi kormánybuktatási terrorizmusnak nem szabad többé megtörténni. Azt a szégyent, hogy egy nagy többség hátán egy vakmerő, a többség által vakmerővé lett kisebbség fát vágjon, nem szabad ismételve átélni. Megkell ragadni azt a lefelé indult székeret, amelyről Tisza Kálmán leugrott, minden erővel s vissza vinni a magaslatra, a melyen állt. Isten őrizzen attól, hogy a kisebbség torkába újabb áldozatot dobjunk, elég szégyen rajtunk, hogy csak egyszer is megtörtént.

Nem Tiszában volt itt a hiba, nem Szapáryban volt a hiba, hanem az ellenzéknek igen-igen megnőtt szarvaiban, de a melyeket bátor elszántsággal, határozott férfiasággal le lehet ám törni. De nem úgy a mint eddig tettük. Sem úgy, hogy lehangyunk magunkat kiabáltatni az ellenzék által; nem úgy, hogy az a mi szónokainkat lehurrogatta, mi meg az övét kihallgattuk; nem úgy, hogy Tisza Kálmánból a kormány fejéből és az ellenzék vezéréből a tábor szeme előtt gunyt üzött, „hoch!“ kiáltásokkal fogadta, mi meg úgy irtunk Apponyiról: „Az ellenzék fényes tehetségű szónoka“ stb. A következők megmutatta, hogy mit értünk el vele...

Hiszen ha csak „hóchohni“ kell, akkor talál ki az ellenzék egy ilyen dolgot mikor neki tetszik és buktatik a kormány egymásután, lehet a parlamentből cirkusz, a parlamentarizmusból komédia. Valamint hogy úgy is lenne, ha azt a hasonlíthatatlanul nagyobb számú többség megengedné. De a többségnek ezt megengednie nem szabad. A többségnek szervezni kell. A pártfegyelmet be kell hozni.

Tömöríteni kell és imponálni: mert az ország sorsa a mi kezünkben van letéve. A felelősség a miénk!...

Helyi és megyei hírek.

Athelyezés. Póka Dezso cs. és kir. 23. gyalogezredbeli százados, áthelyeztetett a zombori zászlóaljából a 76-ik gyalogezred soproni zászlóaljához.

Az ágost. evang. híveknek tudomásul adatai. hogy november 13-án délelőtt 10 órakor az e célra kibérelt helyiségben istentisztelet fog tartatni, melykre

A menet az imauillei erdő felé vonult. Két óra múlva a katonák egyedül tértek vissza.

Az örült asszonyt nem látták többé. Mit tettek vele? Hová vitték? Nem tudta senki.

A hó éjjel-nappal esett, fagyos szemfedővel takarva be a rónát az erdőt. A farkasok egészen háznak kapujáig jöttek ordítani.

Nem birtam nyugodni az eltűnt asszony miatt. A porosz hatósághoz folyamodtam hírt hallani felőle. Kicsibe ment, hogy főbe nem löttek.

Elérkezett a tavasz. A megszálló hadsereg elvonult. Szomszédasszonyom háza zárva volt; a kertben dudva verte föl a gyalogutakat. Az öreg cseléd meghalt a télen. Senki sem törődött többé a dologgal; csak én töprengtem rajta szüntelenül.

Mi lett azzal az asszonnyal? Nekivágott az erdőnek? Aztán pártját fogta valaki, kórházba vitte és mi nem tudunk róla? Nem nyugtatótt meg semmi; de az idő lassankint feledést hozott szivembe.

Osszel temérdek sok szalonka volt a vidéken. Közvényem egy kicsit békén hagyott, hát elvándorogtam az erdőig. Már négy-öt hosszucsőrű madarat lőttem, mikor megint elejtettem egyet, mely valami ágakkal teli gödörbe esett. Le kellett másznom, hogy előkerítsem a zsákmányt. A szalonka egy koponya mellett hevert. Tüstént eszembe jutott a tébolyodott asszony és olyat éreztem, mintha mellen vágott volna egy erős ököl. Bizony mások is veshettek el az erdőn ama sötét esztendőben, de én magam sem tudom miért, biztos voltam benne, hogy ez a koponya azé a szerencsétlen örült.

Es rögtön megértettem, rögtön láttam mindent. Itt hagyta őt a derekajlon, a hideg, elhagyott erdőszé- ben. Es ő, fix ideájához hiven, meghalt a hó sűrű könnyű pehelytakarója alatt, meghalt úgy, hogy a kezét, a lábát se mozdította.

Aztán felfalták a farkasok. A madarak pedig fészket raktak szétéptett ágya foszlányaiból.

En meg csak néztem a koponyát és imádkoztam, hogy fiaink sohase lássanak háborút. **Hispanus.**

tisztelt hívek ezennel meghívtnak. Korossy Emil, ág. ev. ut. lelkész.

Választások. Kupuzsinán f. hó 3-án tanítóné- nek megválasztott özv. Kisimréné szül. Hirmann Mária 14 pályázó közül egyhangulag. Tanítónak 86 pályázó közül szótöbbséggel megválasztott Nagy János prigl- szt. iváni tanító.

Az adai m. kir. földmivesséskolában legújabbán két ingyenes hely létesítetvén, arra oly szégyensorsu földmives ifjak vétetnek fel, a kik legalább irni, olvasni, számolni tudnak s 16—36 évesek. A jelentkezők fordul- janak mielőbb személyesen Adára az igazgatóságához.

A korcsolya egyeslet női választmányi tagjai. A mult számunkban közölt névsor nem teljes s tévedésből hiányosan közöltetett. Itt adjuk a teljes névsort: Babits Adél, Dömötör Irén, Falcione Mariska, Fernbach Zsuzsika, Karácson Dóra, Késmárky Ilonka, Kozsár Adrienne, Pataj Ella, Poppovits Katica, Tes- sényi Vilma kisasszonyok.

Vásárbetiltás. A Bezdán községében nov. hó 14-én tartatni szokott vásár, a kolera-járványra való tekintettel a községi hatóság által betiltatott.

Katona zene. Most már bizonyosra vehető, hogy a farsangban megtartandó ifjúsági bálon katoná- zenekar is működni fog. Labán ezredes a zombori fiatal- ság küldötteinek dr. Széchenyi Tamásnak és Polányi Mihálynak a legnagyobb szíveséggel és előzékenységgel ígérte meg a katonazenét. — Megírhatjuk egyuttal azt is, hogy Marton budapesti cég erre az alkalomra külön ízléses táncrendeket készített: a minta egészen új, sehol sem használt lesz. Hölgyeink bizonyonl örömmel veszik tudomásul a fiatalság ezen intézkedését.

Mamuzsits contra dr. Horváth Mór. Nevezettek között fenforgó beületesértési és rágalma- zási büntetett a napokban tárgyalta a szegedi kir. tábla. A tárgyalásról a Sz. N. a következőket írja: A képviselőválasztások idején nagy port vert fel az országban az a küzdelem, mely Szabadkán Horváth Mór dr. és Mamuzsits Lázár polgármester közt folyt. Olyan fegy- verek forogtak kézben, a melyekkel közönségesen küzdeni nem szokás, a melyek még Szabadkán is a nem mindennapi hadászati eszközök közé voltak sorozva. A kártyaasztal mellől kerültek érvek a választási küz- delembe, s nem volt ott kémlel a beületes, nem a tisztesség, az ellenfelek kegyetlenek voltak egymás iránt. Ennek a választási háborúnak egy részét tárgyalta a napokban a szegedi kir. ítélőtábla. Horváth Mór dr. Szabadkán a Pest szállodában többek előtt olyan nyilatkozatokat tett Mamuzsits Lázár felől, melyeket itt a személyek iránt való kiméletlenség nélkül reprodukálni alig lehetne, de melyek súlyos rágalmak és a beületes mélyen sértő kijelentések voltak. Ezért Mamuzsits pol- gármester feljelentette Horváthot a járásbírósnál. A rá- galmozás tényét bizonyítani kívánta Mamuzsits, ki mint polgármester, közhatalnok. Vele szemben megengedi a törvény a rágalom tényét bebizonyítani. A bizonyítás során a járásbírószék illetékeltelensége derült ki, mert a vádak olyan súlyosak, hogy a fölött itélni a törvény- szék jogköre. Arról volt szó, hogy Mamuzsits hamis eskü, közokirathamisítás, a választási jog ellen elkövetett véttség és hamis tanuzás miatt vonassék felelősségre. Horváth azt vitatta, hogy a szabadkai polgármester küldöttség mellőzésével, teljesen egyedül és önhatalmu- lag állította össze a szavazók névjegyzékét, abba olyan neveket irt be, melyek kihagyandók lettek volna, abból olyan neveket hagyott ki, melyeket bele kellett volna írnia. Minden egyéb vádat ezen ötletről kifolyólag akart Horváth bizonyítani. Azt, hogy a közokirathba (választók névjegyzéke) valótlan dolgokat irt a polgármester, köz- okirat hamisításnak véli, azt, hogy egyedül készítette el a névjegyzékét, a választási ellen elkövetett véttségnek gondolja, a hamis eskü bűnét pedig abban leli, hogy a polgármester hivatalos esküt tett, melynek ellenére ese- lekedett akkor, mikor választási visszaéléseket követett el. Egyedül a hamis tanuzás vádjá az, mely nem ebből az ötletről van merítve. Erre nézve ugy van elő- adva a panasz, hogy Mamuzsits Lázár, egy pol- gári perben, melyet Bittermann József indított Hor- váth Mór ellen, — hamis tanuallomást tett. A szabadkai törvényszék a hamis eskü miatt nem ren- delte el vizsgálatot, mert a hivatalos eskü megszegése, még ha valóban elkövetetik, sem esik büntetőjogi beszá- mitás alá, ez mindig csak fegyelmi eljárás tárgyát ké- pezi. A közokirathamisítás ténye — a panaszos előadás- ban van megcáfolva. Horváth dr. ugyanis ugy adja elő a vádat, hogy a polgármester küldöttség mellőzésével, teljesen egyedül készítette el — a bekért adóhivatali adatok nyomán — a választók névjegyzékét. Már pedig csak akkor követhetne el bárki is közokirat hamisítást, ha épen a küldöttség által megállapított adatokkal ellen- kezdő bejegyzéseket vagy törleéseket tenne. A panasz szerint nem lett meghamisítva olyan névjegyzék, melyet a választók összeírására küldött bizottság állított volna össze. Minthogy a közokirat hamisítás vádjá elesett, a választási jog ellen elkövetett vétsegről sem lehet vizs- gálatot elrendelni. A hamis tanuzás vádjá maradt esu- pán egyedül olyan, mely miatt a törvényszék vizsgálá- tot rendelt. Mamuzsits polgármester ettől a vizsgálattól annyira nem fél, hogy az ellen még csak nem is feleb- bezett. Főlebbezett azonban Horváth Mór dr., ki nem nyug- szik meg a törvényszék indokában, és főlebbezésében, ezeknek tarthatatlanságát igyekszik bizonyítani. A sze- gedi kir. ítélőtábla Gottl Ágoston elnöke, Zsigmond- vits kir. táblai bíró előadása alapján az első foku hatá- rozatot helybenhagyta.

Lakásbizonyítás. Azt, hogy a közokirathba (választók névjegyzéke) valótlan dolgokat irt a polgármester, köz- okirat hamisításnak véli, azt, hogy egyedül készítette el a névjegyzékét, a választási ellen elkövetett véttségnek gondolja, a hamis eskü bűnét pedig abban leli, hogy a polgármester hivatalos esküt tett, melynek ellenére ese- lekedett akkor, mikor választási visszaéléseket követett el. Egyedül a hamis tanuzás vádjá az, mely nem ebből az ötletről van merítve. Erre nézve ugy van elő- adva a panasz, hogy Mamuzsits Lázár, egy pol- gári perben, melyet Bittermann József indított Hor- váth Mór ellen, — hamis tanuallomást tett. A szabadkai törvényszék a hamis eskü miatt nem ren- delte el vizsgálatot, mert a hivatalos eskü megszegése, még ha valóban elkövetetik, sem esik büntetőjogi beszá- mitás alá, ez mindig csak fegyelmi eljárás tárgyát ké- pezi. A közokirathamisítás ténye — a panaszos előadás- ban van megcáfolva. Horváth dr. ugyanis ugy adja elő a vádat, hogy a polgármester küldöttség mellőzésével, teljesen egyedül készítette el — a bekért adóhivatali adatok nyomán — a választók névjegyzékét. Már pedig csak akkor követhetne el bárki is közokirat hamisítást, ha épen a küldöttség által megállapított adatokkal ellen- kezdő bejegyzéseket vagy törleéseket tenne. A panasz szerint nem lett meghamisítva olyan névjegyzék, melyet a választók összeírására küldött bizottság állított volna össze. Minthogy a közokirat hamisítás vádjá elesett, a választási jog ellen elkövetett vétsegről sem lehet vizs- gálatot elrendelni. A hamis tanuzás vádjá maradt esu- pán egyedül olyan, mely miatt a törvényszék vizsgálá- tot rendelt. Mamuzsits polgármester ettől a vizsgálattól annyira nem fél, hogy az ellen még csak nem is feleb- bezett. Főlebbezett azonban Horváth Mór dr., ki nem nyug- szik meg a törvényszék indokában, és főlebbezésében, ezeknek tarthatatlanságát igyekszik bizonyítani. A sze- gedi kir. ítélőtábla Gottl Ágoston elnöke, Zsigmond- vits kir. táblai bíró előadása alapján az első foku hatá- rozatot helybenhagyta.

Mikor a kolera utazik. Lapunk egy barátja közli velünk a következő mulatságos kis esetet: Ebben a koleras időben Sz—n történt meg a mulatságos eset. Lelkendezve fut be az utcáról a cseledőleány. „Jaj tén- asszony! — fuldokolja — két kolera jön.“ — „Ugyan Örzse!...“ vág közbe asszonya. „Igen, igen — erősíti a rémülettel kétségbeesett leány — egyik Dautova felől, másik meg Zomborból jön. Jaj ténasszony! hová buj- junk? mindenki beszaladt előlük az utcáról...“ jaj! ott mennek... nézzen csak hamar ki az ablakon! Eppen akkor rohogott be a község háza udvarába két kocsi s rajtuk — csudák csudája! — két kolera — járvány- biztos. Ezek okozták azt az óriási rémületet.

Ázsiai kolera. Prigl-Szt. Ivánon folyó hó 3-án elhalt Gassmann Lőrincen a községi orvos által meg- állapított ázsiai kolera valóban bizonyult, miután az folyó hó 8-án dr. Pertik, a bakteorológiai intézet igaz- gatója által megvizsgálva, annak is bizonyult. Újabb be- tegtélési eset nem fordult eddig elő.

Tilalo

szerint a fite- megbetegedé- mentesnek e- dani. Az edo- gáló orvosi- Tílen mara-

Bácsk

György Ala- melylyel sike- ha ez sikerül- szaporítani- nak is. Csak- könnyen; a- Budapestre- expedáltak- a szer alkate- szernek össze- latba bele- Alajosnak az-

Az ó

6-becsei me- megirtuk, ho- a ki azt áll- novics Judit- hitvéstáron- miatt vad- alig huszon- kalmával gy- kivonult kö- alapján leta- Nemesak az- nést keltett a- Jovánovics- ták s azt le- a kihallgat- kihallgatás- vetette s az- gyanu alap- meg az új- vizsgálati fo- kir. ítélőtá- nekünk tá- Hány- tudja, pedi- óra? — E- egyéb dolga- toronyóra ü- okosabb ten- megszámlá- még senki- munkát vég- gása alatt? — éven át vég- títne végig, e- igénybe. E- óraszerkeze- kettőt, a har- összesen tí- títést. Elhez- a melyek nap- kezett napi- az egész év- 144,540 tí- percet szám- 80 órat és 8- első percet. —

Lakás

gyógyász, el- levő saját- **Parad** linkafőzőnek- hatott volna- paradicsomb- kanizsai pá- izlett az új- régi. Több- radicsomi ál- felfedező tö- fejezi ki, ho- mér ki, ugy- szesz jobba- morgónal.

Megn

déglőt Bagy- szombaton, 2

Koler

lépést s 10 m- végződött.

Friss

kapható ole- A legújabb- siller és vör- lesznek kap-

Lapu

Baloghy

november 1-

emeletén les-

Baloghy B-

mint ügyvéd

Kegy

város r. kat-

hó 13-án d-

rendes közgy-

A templom

zata, és Gal-

kévenye. 2-

zárda kertje-

369 frt 82 f-

tisztelendő F-

Markovits M-

ban. 4. A z-

12054. szám-

frt kölcsönv-

telekkönyvi-

Veszelovszky-

lesztése tárg-

nek főszerző-

7. Közfizetele-

Tilalom feloldás. Belügyminiszteri rendelet szerint a titeli kivételi tilalom csak az utolsó kolera-megbetegedéstől számított 10 napra oldható fel, járványmentesnek csak ezen idő után lehet a községet mondani. Az eddigi járványorvos dr. Heumann Rezső, vizsgálati orvosi minőségben, további intézkedésig, még Titelen marad.

Bácskai Koch. Nagy fába vágta a fejszét György Alajos zentai tanító, — egy szert talált fel, melylyel sikerrel lehetne védekezni a kolera ellen; nos, ha ez sikerül neki, úgy a híres emberek számát egygyel szaporítani fogja, dicsőséget szerezvén egyúttal Bácskának is. Csak hogy persze a dolog nem megy olyan könnyen; a feltalált szert felküldték approbálás céljából Budapestre a belügyminiszterhez, onnan azonban azzal expedáltak azt vissza Zentára a feltalálóhoz, hogy tessék a szer alkátrészeinek pontos leírását, szóval az egész szernek összeállítását is közölni, mert enélkül a vizsgálathoz bele nem lehet menni. Adja Isten, hogy György Alajosnak az a nagy dolog, amibe belekezdett — sikerüljön.

Az ó-becsei dráma. Annak idején, mikor az ó-becsei megrendítő családi drámáról megemlékeztünk, megírtuk, hogy Jovánovics György ó-becsei földbirtokost, a ki azt állítja, hogy felesége, a tizenkilenc éves Vojnovics Judit öngyilkos lett, az újvidéki törvényszék hitvestáron elkövetett szándékos emberölés büntette miatt vád alá helyezte s letartóztatását elrendelte. Az alig huszonnégy esztendő férjet kire már a temetés alkalmával gyanúsító megjegyzéseket tett a végtisztességre kivonult közönség, a törvény emberei a vádhatározat alapján letartóztatták s vizsgálati fogságba helyezték. Nemcsak azon a vidéken, hanem az egész országban feltűnést keltett a vád s az elfogatás híre, annyival inkább, mert Jovánovicsot többszöri kihallgatás után is szabadlábon hagyták s azt lehetett hinni, hogy az ellene fölmerült gyanút a kihallgatások során sikerült teljesen eloszlatnia. A kihallgatások eredményeit azonban a vádhatóság összevetette s azokból arra a következtetésre jutott, hogy a gyanu alapos. Az ügyesség vádindítványa alapján hozta meg az újvidéki törvényszék a vád alá helyezést s a vizsgálati fogságról szóló határozatát, melyet a szegedi kir. ítélőtábla Seles bír. előadása alapján, — mint nekünk táviratozzák — helyben hagyott.

Hányat üt az óra? Sok ember gyakran nem tudja, pedig szeretné tudni, hogy „hányat ütött az óra?” — Egy tudós matematikus, akinek aligha volt egyéb dolga, e napokban ezt is kiszámította. Mikor a toronyóra üt — ugymond, — ha történetesen egyéb okosabb tennivalónak nincs, mintegy gépiesen szoktuk megszámolni magunkban az óráütéseket; de e közben még senki nem gondolt arra, hogy kiszámítsa, mekkora munkát végez ez ütésekkel az órágépzet egy év leforgása alatt? Ha az óra valamennyi ütését, melyet egy éven át végez, megszakasztás nélkül, egy folytában títne végig, erre 3 napot, 8 órát és 18 első percet venne igénybe. Ennek a kiszámítása pedig igen egyszerű. Egy óraszerkezet üt az első negyedben egyet, a másodikban kettőt, a harmadikban hármat, a negyedikben négyet, összesen tízet, tehát egy 24 óra alatt összesen 240 ütést. Ehhez számítunk az órákat jelző ütések számát, a melyek naponként 156 ütést tesznek ki; az óraszerkezet napi ütéseinek száma tehát, 24 óra alatt 396-ra, az egész éven át pedig 365-ször 396-ra, tehát összesen 144,540 ütésre rug. Ha minden ütésre átlag két másodpercet számítunk, ez összesen 289,080 percet vagyis 80 órát és 18 másodpercet — 3 napot, 8 órát és 18 első percet. — Quod erat demonstrandum!

Lakásváltoztatás. Dr. Danninger Ádám nőgyógyász, elköltözött régi lakásából a gymnasium utcában levő saját házába.

Paradicsompálinka. Egy kis-kánizsai pálinkafőzőnek elfogyott az anyaga, amiből pálinkát gyártott volna; elkéséredésében merész tervet koholt ki: paradicsomból készített pálinkát és azt adta be a kis-kánizsai pálinkafőzővel atyafiaknak, akiknek igen jól ízlett az újmódi, piros pálinka, még jobban mint az igazi, régi. Többen határozottan állították, hogy a pálinka paradicsomi állapotokat idézett elő gyomrukban. A merész felfedező több konkurrensre azonban azt az alapos gyanút fejezi ki, hogy az a régimódi pálinka, amit a felfedező mér ki, ugyancsak komisz lehetett, ha ez a paradicsomszesz jobban ízlik nekik az igazi hamisítatlan papramorgónál.

Megnyitás. Az „Arany hajó”-hoz címzett vendéglőt Bagyik János vette át és azt ujonan berendezve szombaton, e hó 12-én nyitja meg.

Kolera Zentán. A kolera Zentán ismét fellépett s 10 megbetegedés közül a mai napig 7 halállal végződött.

Friss narancs, citrom és szép olasz gesztenye kapható olcsó áron a fogyasztási szövetkezet raktárában. A legújabbban rendelt villányi borok is (két féle fehér, siller és vörös) megérkeztek és két hét múlva üvegekben lesznek kaphatók.

Lapunk szerkesztősége és doctor Baloghy Ernő ügyvédi irodája folyó évi november hó 1-től kezdve a Haméder-féle ház emeletén lesz (az apáca-zárda mellett). Miről dr. Baloghy Ernő úgy a „Bácska” t. munkatársait, mint ügyvédi irodája ügyfeleit ez uton is értesíti.

Városi ügyek.

Kegyuri bizottsági ülés. Zombor sz. kir. város r. kath. kegyuri bizottsága 1892. évi november hó 13-án d. e. 10 órakor a város háza nagytermében rendes közgyűlést tart a következő tárgysorozattal: 1. A templom pénztárának 1893. évre szóló költségeloirányzata, és Gallus Alajos harangozó fizetés felemelése iránti kérvénye. 2. Barthol József bizottsági tag jelentése a zárdra kertjében elkészített kerti nyaraló után felmerült 369 frt 82 krnyi költség kiutalványozása iránt. 3. Főtisztelendő Fejér Gyula apát-plébános ur előterjesztése Markovits Mihályné alapító-levelének elfogadása tárgyában. 4. A zombori kir. telekkönyvi hatóságnak f. évi 12054. számú végzése Jakobsits Ede által lefizetett 250 frt kölcsön törlesztése tárgyában. 5. A zombori királyi telekkönyvi hatóságnak f. évi 13628. számú végzése Veszolovszky Péter által lefizetett 1600 frt kölcsön törlesztése tárgyában. 6. Mária Sztaniszlava zárdafőnöknőjének köszönő levele a zárdakertben felállított kertiház iránt. 7. Főtisztelendő Fejér Gyula apát-plébános ur jelentése

a kistemető árokszerű melýedéseinek házilag történt el- egyengetése után felmerült 83 frt 60 krnak kiutalványozása iránt. 8. Purman Alajos pénztárnok jelentése a kir. telekkönyvi hatóságnak mult évi 19954. számú végzése folytán Dimítjevits Szekits Katalin és Stefanovits Szekits Mária, illetve Csuárdits Jakab által kifizetett 200 frtnyi tartozás tárgyában. 9. Purman Alajos pénztárnok jelentése a templom tulajdonához tartozó több bolti helyiség helyreállítása alkalmából felmerült 43 frt 39 krnyi költség kiutalványozása iránt. 10. Csernus István és neje Szucsits Erzsébet zombori lakosok kérvénye a Rókus temetőben leányuk sírhalmá feltráthozó síremlék jó- karban tartására letendő 1000 frt alapítvány elfogadása iránt. 11. Időközben beérkező tárgyak. Zomborban, 1892. évi november hó 8-án. Dr. Csihás Benő, polgármester, mint kegyuri bizottsági elnök.

Művészet és irodalom.

A „Vasárnapi Ujság” november 6-iki száma 20 képpel, s a következő tartalommal jelent meg: „Irányi Dániel.” (Arcképpel, 1892. évi fényképe után.) — „Kraljevics Márkó a ramazán alatt iszik.” Szerb népköltemény, fordította Dömötör Pál. — „A király futása.” Elbeszélés, írta Baksvay Sándor. (Cserna Károly rajzával). — „Az álló irás.” Böngéri Jánostól. (7 képpel.) — „Bevégetlen beszédek.” Irta Szalagub (Solohub) gróf. Oroszból ford. Ambrozovics Dezső. — „A magyar delegációból.” (Három képpel: 1. A magyar delegáció október 27-iki ülése. Ellinger Ede pillanatnyi fényképe után. 2. Báró Bauer hadügyminiszter és Nyiry vezérkari őrnagy a magyar delegációban. 3. Gróf Kálnoky és Kállay Béni miniszterek a magyar delegációban. Cserna Károly rajzai.) — „Az északi saroktól az egyenlítőig.” (8 képpel: 1. Utazás a nilus sellőin. 2. Krokodilusok és az ör-lilék a Kék-Niluson. 3. A pogány osztyákok Észak Szibériában. 4. Az osztyákok sátrának (csuma) belseje. 5. Egy számtízott menekülése Szibériából. 6. Hazatérő bányászok Szibériában. 7. Kirgizek vadászata sással. 8. Réti sasok fészke az alduai erdőszégyben.) — Irodalom és művészet; Közintézetek és egyletek; Mi újság; Sakkjáték; Képtalány stb. rendes rovatok. A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negyedévre 2 frt, a Politikai Újdonságok-kal együtt 3 frt. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, egyetem- utca 4. szám)

„Tous les trois” Sztójánovits Jenő legújabb balletjének teljes zongora kivonata megjelent rendkívül díszes kiállításban a „Harmonia” kiadásában. A ballet főbb számai: „Mandolinata Szerenád” — Intermezzo „d'amour” — „Skiz entréja” — „Pagát entréja” — „Intermezzo” — „Keverés” — „Kibite jelenet” — „Pagát Ultimo”. A cimlapon Kunosy Frigyes eredeti rajza kecses ballerínával a tarokk-pártit ábrázolja és dícséretére vállik Kunosy Vilmos és fia zenemű nyomdájának. A teljes zongora kivonat ára 2 frt és kapható a „Harmonia” zenemű kereskedésben (váci utca 9. sz.)

Uj-hetilap. F. évi november hó 10-ével Budapestben egy új, hazafias irányú szépirodalmi hetilap indul meg. Főszerkesztő Reim Lajos, felelősszerkesztő Bíró Zoltán, főmunkatárs Virter Ferenc. „Honderű” a címe és megfog felenni teljesen elődenek az 1846-ik évi „Honderű”-nek. Bő és irodalmi színvonalon álló tartalma fog állani: egy vezércikk, kritikák, elbeszélések, költeményekből, színházi kritikákból, irodalom és művészet rovatból, hetikronika stb. stb. — Felhívjuk ezennel a t. közönséget figyelmükre elő lapunkra annál is inkább, mivel az ár oly csekély, hogy bárki feláldozhatja azt az irodalomért. Előfizetési árak: egész évre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 frt. A lap szellemi része a „Honderű” szerkesztőségének (Budapest, VIII. Vas- utca 16.) küldendő, anyagi részek és így az előfizetések is, a kiadóhivatalnak „Általános Irodalmi Intézet” (Budapest, Károly körút 22.) A „Honderű” 1893. január 1-ig kéthetente fog megjelenni, de újévtől kezdve minden héten jó.

Az „Ország-Világ,” a legelterjedtebb s Benedek Elek által kitűnően szerkesztett szépirodalmi lap 41—42-ik száma mint önálló fűzet is megjelent. A fűzet érdekes tartalmából felemlítjük a következőket: Nadai, Georges Nazim regénye. Toi dalok (Lenau.) Egy királyne a járványok ellen. Fridolin, Sebesi Jóból. Egy kis királyi levele. Az erdélyi érchegység sziklaszorosából, Teglas G.-tól. Mégis, mégis, Baján M.-tól. Mócs Zsigmond (arcképpel.) A világjáró angol, Gárdonyi Géza humoros regénye (folyt.) Tolstói Leó (képpel.) Tíz év (költ.) Palágyi Lajostól. „Aranyvirág” beteg, Benedek Elektől. Nagypapó, Malonyai Dezsőtől. Késő öszel (költ.), Feleki S.-tól. A hol az arany terem, Gaal Mózes-től. Miss Rose Gardener, Redfield Richárdtól. Arany János emléke. Az állóírás (képpel.) Böngéri Jánostól. Pillanatos fölvetések Kossuth Lajosról. A hétről cím alatt Székely Huszár tárcái igen érdekes képet adnak a hét eseményeiről, a Nők világa és a többi rovatok szintén érdekesen tájékoztatnak a hazai és a külföldi fontosabb társadalmi vagy művészi eseményekről, a divatképek a legújabb francia minták után készülnek; a képek pedig a haza és a külföld jelesebb festőinek remekművét mutatják be. A kiváló és gazdag tartalom mellett díszes kiállítása és olcsósága teszi még ajánlóbbá e lapot. Előfizetési ára egész évre 8 frt, félévre 4 frt, negyedévre 2 frt, egy hóra 70 kr. Egyes szám ára 16 kr., kettősé 30 kr. (Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Erzsébet-körút 12.)

Színház.

Kedden másodszer adták „A kis molnárné” ope- rettet. Az előadás jóval jobb volt, mint az első. A fülbe- mázó énekszámok közül kettőt megismételtett a szép- számú közönség.

Szerdán Dumanoir jó kis vígjátéka „A csacska nők” került színpadra. A francia leleménységgel megirt darab meséje röviden a következő: A bősézszerű Riz asszony az előtte ismeretlen Daranda gróf előtt enek nejeről azt beszéli, hogy légyottan lepte meg a bouloquei erdő bokrai között. Daranda gróf megismertetvén magát, a csabító nevet követeli Riz asszonytól, ki azonban nevet nem tud mondani. A gróf valósággal üldözöbe veszi a pletykázó asszonyt, szüntelen a férfi nevet követelve nyomom követe mindenütt s már-már hirbe hozza őt. A kellemetlen helyzetből Riz asszony egy levél által adott eszmével akar menekülni. Ebben a levélben Fauvel

Max írja barátjának, Chatelard Gusztávnak, hogy a bouloquei erdőben kalandja volt egy férjes nővel. A levelet Chatelard neje felbontja és tartalmát elmondja Riz asszonynak. Riz asszony Daranda tudta nélkül Fau- vel Maxra fogja a Daranda grófnéval való légyottot, anélkül, hogy Fauvel Max előtt a nőt megnevezné. Ez új bonyodalmat szül. Fauvel Maxnak nem Daranda grófnéval, hanem Pomerolnéval volt légyottja, és elárulva híven magát, töredelmes levélben megvallja bűnét a jó Pomerolnak, kinek unokabúgával jegyben járt. Ebből a bajból Fauvel Max később úgy szabadul, hogy a bűn- bántó levél borítékát, melyet Pomerol ur olvasatlanul eldobott, kieserléték egy Daranda grófra címzett bori- tékkal, amely azután a jó Pomerol kezébe jutván, meg- nyugtatja őt neje hűsége iránt. Daranda gróf végre azzal a fogással akarja neje csabítójának nevet Riz asszonytól megtudni, hogy kétségbe vonja Riz asszony igazmondását. A hazugság vádja megteszi a hatást. A sértődött csacska nő kinjában nevet keres és véletlenül olyan nevet mond, melyet Daranda grófné fiére visel. Ez azután a gróft is megnyugtatja és Riz asszony nevétségével lakol csacskaságáért. — A címszerepet Laczko Aranka ját- szotta sok ügyességgel, de néhol az érthetőség rovására eső tulbuzgósággal. Rakodezay az izgalmtól irtózó Pomerolt találó vonásokkal jellemezte. Fűredi, mint Cha- telard, jó volt, de Bibari nem találta magát bele szere- pébe és szögletes is volt. Várhidi Rózsa sok kedvessé- ggel adta a csacska Delphinét. Gyarmati (Daranda gróf) folytonos rekedtsége kellemetlenül hat.

Színházi műsor. Szombaton, november 12-én: *A fekete dominó* (Huber vig. operája). Vasárnap 2 elő- adás, még pedig délután: *Falurossza*; este: *Tamás bátya kunyhója*. Közelebb színpad kerül Molliére híres „Tartuffe”-je, melyre korhű jelmezek s egy új tarokk terem díszlet készül.

Német-Palánka, 1892. nov. 9.

A kolerajárvány behurcolásának megakadályozása és illetve terjedésének megállítására szempontjából kiadott felsőbbi rendeletek ezen járás területén a legnagyobb szigorral végrehajtották és a legmesszebb menő övrend- szabályok kerülhetlenül foganatosították, ami a közönség körében gyakori zúgolódás és feljajdulásra szolgál- tott okot. Igaz ugyan, hogy az ázsiai kolera jelenléte az egész járás területén csak egyetlen egy esetben — Ó-Palánkán — lett konstátálva, mindazonáltal a teljes szigorral foganatosított és kormányrendeleten alapuló övrendszabályok keresztülvitele, a ragályos járvány tovább terjedésének megállítására, illetve elszigetelésére elkerülhetlenül szükséges. A szigorú intézkedésektől való el nem térés mellett a legfényesebben tanuskodik azon senki által nem reményelt körülmény tényleges bekö- vetkezése, hogy az Ó-Palánkán megállapított egyetlen ázsiai kolera eset óta, sem ott, sem a járás területén bárhol kolera gyanus megbetegedési eset elő nem fordult, sőt 10 nap eltelté óta magában Ó-Palánka közsé- gében, közönséges betegségek okozataként, egyetlen haláleset sem fordult elő, vagyis teljes egészségi jár- vány uralg. Ezen tények mellett, Demosthénéznél is fényesebben beszél az elért siker. Nagyon természetes, hogy a közönség tudatlan része nagy elkéséredéssel vette az óvintézkedések szigorú végrehajtását, mert nem bírva felfogni, hogy ez leginkább az ő érdekében tör- ténik és e miatt igen sok kellemetlenségnek lett kitéve a járási főtisztviselő, sőt a szakközégek és a rendeletek végrehajtói nem egyszer inzultusoknak valának kitéve. De akadt intelligens ember is, ki a közönség mondott részével együtt gondolkodott, de csak akkor, midőn az előirt intézkedések foganatosítása saját egyéni érdekeit alterálta. Sajátos, hogy az emberiségnek nagy része, még a mai előre haladott korban is, annyira korlátolt, hogy nem képes felfogni, miszerint a közérdek előtt, a magán érdeknek, feltétlenül meghajolnia kell és hogy a köztisztviselő odaadó önzetlen buzgalmaért az elismerést egyedül az ön megnyugvásában találja meg, hogy „e- leget tettem közletemnek.” Ezzel kapcsolatban felem- lített érdemel, hogy a palánka-illóki gőzkomp közleke- dése még mindig szüntel, holott Djakovics dióhéj nagy- ságu hajója, a melyen egy kolera halálzási eset is fordult elő, megállapított menetrend nélkül szállítja az utasokat és köt ki a Horvát-Szlavon részeken. Ez hely- telen dolog is nagyon magán viseli a nyereszkedési vágy bélyegét és a rendkívüli állapot kizsákmányolását. — A Bácsujfalu községyében egyhangulag megválasztott Berzenkovics Péter volt novoszellői jegyző megírtesedett állása Fejes Agoston ó-kéri segédjegyző által lett ideig- lenesen helyettesítve. Üresedésben van ezenkívül egy- egy községi irnoki állás Plávnán és Ó-Palánkán, mely előbbire a pályázat szintén kiirattott. A régen sürgetett szükséghez képest, a járási rendőrfelügyelő állás ren- dszerezése, illetve a választás megejtése immár a meg- testesülés stádiumában van és tényleges működésé 1893-ik év első napján multhatlanul megkezdendi. Az elhunyt Bartl Antal járási irnok állása, áthelyezés utján lón betöltve Deák Lajos ó-becsei járási irnok szemé- lyében. — i.

Szerkesztői üzenetek.

Parásztai. Köszönettel vettük; szerencsétlenül máskor is. B. J. Titkos gyötrelém. A vers jól indul, van benne gon- dolat is, de a kidolgozás egészen pongyola, mi a közlést lehetetlen- né teszi. Jobbat kérünk.

Naptár. November.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
11 Pént.	Márton pk. hv.	Márton	30 Zenób
12 Szom.	Emilia, Kuuib.	Jónás	31 Stákisz
13 Vas.	B 23 Szaniszló	B 22 Tr. Bir.	1 D 23 Nov.
14 Hétfő	Szerap, Vend. Levin		2 Acindim
15 Kedd	Lipót órgróf	Lipót	3 Acepzimás

Felölös szerkesztő:

DR. BALOGHY ERNŐ.

koz- és váltó-ügyvéd.

Laptulajdonos és kiadó

BITTERMANN ANDOR.

HIRDETÉSEK.

1868. szám.
kig. 1892.

Pályázati hirdetmény.

Bajmok község elöljárósága részéről leköszönés folytán üresedésbe jött egy gyalogrendőri állásra ezennel pályázat hirdettetik.

Javadalmazása 300 frt havi utólagos részletekben. A szükséges ruházatról a megválasztandó maga tartozik gondoskodni.

Pályázóktól megkivántatik, hogy írni tudjanak. Felhivatnak pályázni szándékozők, miszerint szabályszerűen felszerelt kérvényeiket **f. évi november hó 20-ig** alulírott elöljárósághoz okvetlenül nyújtsák be, mert a később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

Bajmok, 1892. november hó 7-én.

Budanovits Árpád, **Ritser Jakab,**
jegyző. 2-1 bír.

Hirdetés.

A csataaljai német-magyar tannyelvű tanítói állásra, melynek jövedelme a) kézpénzben 400 frt, b) lakbér fejében 50 frt, ezennel pályázat hirdettetik. Az ismétlő iskoláért külön díj nem jár. Csak okleveles tanítók folyamodhatnak.

A kellőleg felszerelt kérvények a csataaljai róm. kath. iskolaszékre címezve **f. évi november hó 28-ig** főt. Schröder György esperes urhoz Gákovára (Bács m.) küldendők.

Csataalja, 1892. nov. 7.

TILL JAKAB,
plébános.

Pályázat.

Prigl.-Szt-Iván község elemi népiskolájánál leköszönés folytán megüresedett rendes tanítói állásra pályázat nyitattik. Evi jövedelme 450 frt kézpénz, 5 öl kemény hasábfá, szabad lakás és a lehetőségig házikert használat.

Tannyelv német-magyar. A megválasztott tartozik egy a rendes, valamint az ismétlő iskolában, az iskolaszék által meghatározandó egyik osztályban az előirt tantárgyakat tanítani. Pályázók felkérésnek kellően felszerelt kérvényeiket **november 19-ig** a helybeli iskolaszékhez beküldeni.

Prigl.-Szt-Iván, (Bács m.) 1892. évi november 5-én.

2-2 **AZ ISKOLASZÉK.**

4193. szám.
1892.

Nagyvendéglő bérleti hirdetmény.

Ada mezőváros elöljárósága részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a községi képviselőtestület határozata alapján a község tulajdonát képező egyemeletes nagyvendéglő-épület, mely egy nagy kávéházi helyiséget, dísztermet, 12 vendégszobát és a szükséges mellékhelyiséget tartalmazza, 1893. évi január hó 1-től egymásután következő három évre, azaz 1895. évi december hó 31-éig haszonbérbe adatik **f. évi november hó 16-án délelőtt 10 órakor** Ada község-házánál megtartandó nyilvános árverésen.

Kikiáltási ár évenként 2500 frt o. é.

Mely árveréshez bérleti szándékozők a kikiáltási ár 10%-ával ezennel meghivatnak.

Az árverési feltételek a községi elöljáróságnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Ada, 1892. november hó 3-án.

Jablonszky Miksa, **Kuglits János,**
jegyző. 3-2 vbiró.

792. szám.
1892.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori tek. kir. járás-bíróság 11324/1890. számú végzése által a kis sztapári kincstári uradalom javára Mirity Novák és neje Glavits Lyuba és Mirity Vászó ó szivaci lakosok ellen 1070 frt 12 kr tőke, ennek 1890. évi január hó 7. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 127 frt 62 kr perköltség és 5 frt 40 kr hírlapi hirdetési díj követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 1105 frtra becsült 20 mm. zab, 1 ló, 1 tehén, gazdasági eszközök, kocik, decimál mérleg, butor és ágyneműekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek a 9827/1892. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis O Szivacon I. rendű alperes lakásán leendő eszközlésére **1892. évi november hó 22-ik napjának délelőtti 10 órája** határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozők ezennel oly megjelöléssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zomborban, 1892. évi november hó 6-án.

Cservenka Lajos,
kir. bír. végrehajtó.

3-1

É R T E S I T É S.

Van szerencsém Zombor és vidéke nagyérdemű közönségének becses tudomására hozni, miszerint helyben, főútea, Kossanits A. C.-féle házban „Kossanits A. C.” cég alatt fennállott

divat-rófös-üzletet

átvettem és azt

PANDUROVITS D. M.

törvényszékieleg bejegyzett cég alatt tovább vezetem.

Miután üzletemet a legszebb, legdivatosabb és legolesőbb áruval úgy hazánk, mint a külföld legelső gyáraiból berendeztem, kérem a nagyérdemű közönség kegyes pártfogását, melylyel vagyok

Zombor, 1892. évi október hó 1-én.

kiváló tisztelettel

PANDUROVITS D. M.

10-10

FENNÁLL 1824. ÓTA

Ifj. Husvéth István

MŰFESTŐÉJE 10-6

ZOMBORBAN.

Kétfestés és nyomtatás, eszinozás és mángorlás. Gyapju- és gyapotfonál-festés.

Kelmefestés, mintáztatás, appreteur, decateur és moirée.

Selyem, gyapju, pamut és vegyes szövetek, női- és férfi-öltözetek szétfejtett valamint egész alakban, butor- és szobadiszitási szövetek, kendők, csipkék, szalagok, keztük és harisnyak, gyapju- és csipke-függönyök lehet minden színben megfestetnek s ismét mint újak állíttatnak elő.

Vidéki megbízások pontosan teljesítetnek.

Tanítói pályázat.

Bajmokon (Bács vm.) a róm. kath. népiskolánál egy tanítói állás megüresedvén, annak betöltése végett **november hó 15-ig** pályázat nyitattik. Evi fizetés 450 frt kézpénz, negyed évi előleges részletekben kitalványozva és 30 hold (a 1200 □ öl) szántóföldnek 1/2-ed része, mely az idei bérelt szerint kitesz 68 frt 57 krt. Tanítási nyelv a magyar. Csak róm. kath. vallásúak és okleveles férfitanítók pályázhatnak és olyan tanítók, kik a német, vagy bunyevác nyelvben is jártasak, előnnyel bírnak. A tanító kötelessége leend az iskolaszék által kijelölendő osztályban és az ismétlő tanfolyamban tanítani, mely utóbbi tanításért külön díj nem jár. A kérvények nagys. és ft. Manuzsich Mátyás prépost és ker. tanfelügyelő urhoz Szabadkára küldendők. A megválasztott állását azonnal tartozik elfoglalni. Bajmokon, 1892. évi október hó 30-án.

Kukich Mihály, **Matkovich Bertalan,**
isk. jegyző. 2-2 plébános és isk. elnök.

Pályázat.

Nádaly község jegyzői irodájában leköszönés folytán a jegyző-gyakornoki állás üresedésbe jöven, melyre ezennel pályázat hirdettetik; ezen állás javadalmazása 12 frt havonkénti fizetésen kívül a jegyzőnél teljes ellátás, ide nem értve a lakás és mosást.

Megkivántatik az illetőtől, hogy józan magaviseletét és eddigi gyakorlatát tanúsító okmányokkal alulírott jegyzőnél írásbelileg jelentkezze. A szerb nyelv tudása elkerülhetlen kellék.

Ezen állás **f. é. november 15-től** elfoglalható.

Nádalyon, 1892. évi október hó 31-én.

SCHINDLER ANTAL,

3-3

jegyző.

3847. szám.

kig. 1892.

Pályázati hirdetmény.

Bajmok községben megüresedett s 300 frt évi fizetéssel javadalmazott községi irnoki állás **f. é. november hó 21. napján d. e. 10 órakor** fog választás útján betöltetni.

Felhivatnak pályázni kívánók, hogy a megyei törvényhatósági bizottság által 8/kgy. 1886. sz. a. alkotott szabályrendelet 9. §-ában előirt képviseletét igazoló okmányokkal felszerelendő kérvényüket a választást megelőző napig alulírottal nyújtsák be.

Almás, 1892. november 5-én.

DEÁK ZSIGMOND,

3-1

főszolgabíró.

Zombor, Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomdájából.

A valódi

TORD-TRIPPE

kiirt patkányt, egeret és vakondot anélkül, hogy más háziállatokban kárt okozna.

Ezen szer sem Arsenikumot, sem Strychnint, sem Phosphort vagy más a hányást ingerelő szert nem tartalmaz és háziállatoknak teljesen ártalmatlan.

Ára egy csomagnak 50 kr.

Ezer forintot fizetek annak, ki bebizonyítja, hogy egy a **Tord-Trippet** felülmúló szer létezik, mely főképen — mint ez — a háziállatoknak nem árt, míg ellenben más phosphor-vegyületek elpusztít kutyát, macskát és legkellemetlenebb büzt terjeszt.

A. COUSSEAU Traverse Gazzino Marseille, a francia, belga és olasz államvasutak szállítója.

Egyedüli raktár Zombor részére:

SZTRILICH ZSIGMOND úr

fűszerkereskedésében

a „Szarvas”-hoz.

8-3

1662. szám.
kig. 1892.

Pályázat.

Kis-Hegyes községében leköszönés folytán egy lovas rendőri állás 200 frt fizetés és 120 frt lótartási átalánnyal üresedésbe jött. Pályázók kellően felszerelt kérvényeiket **november hó 23-ig** Kis-Hegyes község elöljáróságánál nyújtsák be, a később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

Kis-Hegyes, 1892. november 9-én.

Cziráky József, **Csabay Dávid,**
jegyző. bír.

7384. szám.
kig. 1892.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye Novoszellő községében üresedésbe jött község jegyzői állásra ezennel pályázatot nyitok.

A jelzett állás javadalmazása a következő:

- 371 frt kézpénz fizetés.
- Szabad lakás.
- 6 öl kemény tűzifa.
- 1/4 telekföld, legelőjuttalék és szerűskert haszonélvezete.

Utóbbi ingatlanok után az adót a jegyző tartozik fizetni.

Felhívom pályázni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt folyamodványaikat **november hó 21-éig** vagyis a választásra kitűzött napig hozzám benyújtani el ne mulasszák. Német-Palánkán, 1892. október 27-én.

CSUPOR GYULA,

3-3

főszolgabíró.

Pályázat.

Pályázat nyitattik a Dautován megüresült magyar ajku népiskolához **f. év november 24-ig**. Az állással össze van kötve a község pénztárából előlegesen negyed évi részletekben fizetendő 375 frt évi kézpénzfizetés, 25 frt az ismétlő iskola ellátásáért és külön álló szabad lakás, mely áll 2 szoba, konyha, éleškamra, egy istálló és 430 □ öles a házhoz osztott kertből. Pályázhatnak férfi tanítók, a megválasztott megerősítése után azonnal köteles állását elfoglalni. — A pályázók szabályszerűen felszerelt kérvényüket a dautovai róm. kath. iskolaszékre címezve, a szántovai egyházkerület esperesi hivatalához Gákovára (Bács m.) küldjék.

Dautován, 1892. november 4-én.

2-2 **Róm. kath. iskolaszék.**

Egyes sz...

Egyes sz...

Alt...

A po...

Nem...

Ori...

A